

Megjelen:
hetenként egyszer, Csötörtökön.
A szerkesztő lakása:
„Pestvárosánál“ 6-ik szám alatt.

Előfizetési feltételek:
Egész évre 6 ft. | Félévre 3 ft. | Negyed évre 1 ft. 50 kr.
Hirdetések minden nyelven fölvetnek a kiadó hivatalban. Kéretik az ígatási díjakat az ígatmányokkal együtt legelőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vétethetnek.

Hirdetések díjai: a háromhasabos petit sor első hirdetésnél 4 kr., többszörinél 3 kr. Kincstári illeték minden egyes beigatásért 30 kr.
Kiadóhivatal
Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagy-Beeskereken, hova az előfizetési pénzek és ígatási díjak küldendők.

Kereskedelmünk némely hiányai.

Az 1868. évi t. cz. alapján kereskedelmi és iparkamarák felállítása állapított meg, melyeknek célja: a kereskedelem és ipar érdekeinek együttes előmozdítása, a kereskedés és ipar, valamint az e téren működő osztályok szükségait folytonos figyelemmel kíséreni, s a viszonyoknak megfelelő czélszerű javaslatokat készíteni, egy szóval: a kereskedelem és ipar fejlődését közvetlenül előmozdítani.

Ezen törvényczikk folytán Temesvárott még 1869-ben létesített egy kereskedelmi és iparkamara, melynek hatásköre kiterjed Temes, Torontál, Krassó, Arad, Csanád, Hunyad és Zaránd megyékre, és ezek területén fekvő Arad, Temesvár és Versecz sz. kir. városokra.

Minden egyes említett megyének s városnak jogában áll, bizonyos számú tagokat a kamarába bevásztani, kik azután az illető kerületet képviselve, annak érdekeit előmozdítani kötelesek; jogában áll a kamarának: javaslatokat készíteni, s ezeket a miniszter elé terjeszteni, ugy annak s az ország törvényhatóságainak, kereskedelmi s iparügyekben a kívánt felvilágosítást és véleményt kiszolgáltatni, a kamarai kerület kereskedelmi, közlekedési és iparviszonyainak állásáról, az e részbeni tapasztalások, panaszok és kívánalmakról, a miniszterhez minden év végével rendes évi jelentést tenni.

Az említett kamarának hatáskörét tekintve, igen czélszerű intézmény gyanánt kellett volna ezt főleg Torontálban üdvözölni annál is inkább, mivel alig van az országban megye, melyben a kereskedelmi és iparczikkek forgalmazását czélzó eszközök oly primitív állapotban volnának, mint éppen nálunk. Torontálban a kereskedők csekély érdekeltséget mutattak a kamara iránt; kitűnik ez főleg abból, hogy a temesvári kerületi kamarának kimutatása szerint, a kamarai tagok mindaddig nem is választottak meg.

Nem lehet tehát természetellenes dolognak venni, midőn a törvényhatóság több gondot fordít azon tájakra, melyeknek közegei nemcsak hogy élénkséget tanúsítanak, de a nálunk meggyökerezett indolentiát félre téve: minden erejükkel oda törekszenek, hogy a vidék czélszerű érdekei előmozdíttassanak.

Sok nálunk a szalmatűz, és hiányzik a tetterő s kitarítás. Mennyi egylet, jótékony intézmény keletkezett már városunkban, melyek mindannyian tündököltek egy darabig, hogy aztán a sötétben nyomtalanul eltűnjenek, és soha többé fel ne éledjenek.

Egy igen nagy bajunk van, s ez az, hogy mindent felülről várunk s saját mulasztásainkért a kormányt szoktuk felelőssé tenni. A kereskedőnek soha sem szabad feledni az angolok elvét: segíts előbb magadon, akkor aztán mások is fognak segíteni.

Kereskedőink tehát a kereskedelmi s ipar-viszonyaikat csak úgy javíthatják meg, ha élénken ragaszkodnak a kerületi kamaráikhoz, melynek kezébe, a törvények értelmében, Délmagyarország ipari fejlődése van letéve s hivatalos állásánál fogva oly közeg, melynek hatáskörét minden kereskedelmi közeg a viszonyoknál fogva kell, hogy érezze. Azért kereskedőink kötelességüknek fogják tartani: legalább a kívánt tagokat a kereskedelmi kamarába bevásztatni.

Más tekintetben pedig kereskedőink arról is panaszkodnak, hogy a temesvári kereskedelmi s iparkamarának jótékony hatását Torontálban nem igen lehet érezni; legalább ügyeik a kamara létesülése óta semmi lendületet sem nyertek. Mint értesülünk, a nagy-beeskereki kereskedelmi egylet megkereste a kamarát, misze-

rint a VI. t. cz. értelmében, a miniszteriumhoz javaslatot terjeszsen be, mely szerint Beeskereken a jelenlegi privát természetű posta helyébe egy magyar kir. postahivatal felállítást kérvényileg indítványozzon, valamint, hogy megszorítás nélküli távirda szolgálat léptetessék életbe, mi mindkettő kereskedelmi viszonyainkra nagyon befolyással van. A kereskedelmi kamara azonban mindaddig, értesülésünk szerint semmi eredményt sem tudott felmutatni s részben ennek is lehet tulajdonítani, hogy a torontáli kereskedők nem igen nagy érdekeltséget mutatnak a kamara iránt.

Különbön alapos reményünk van, hogy meg fog változtatni a kamarák szervezete, mely Zichy J. gróf kereskedelmi miniszter megjegyzése szerint visszaszerezte a kiadások fedezésére szükséges anyagi eszközök beszerzése végett, sok tekintetben kénytelenek azon tétre lépni, melyen tulajdonképpen az adóhivataloknak kell működniök. Vannak azonban e tekintetben a miniszteriumban előmunkálatok, melyek alapján annak idejében be fogja nyujtani az ide vonatkozó törvényjavaslatot.

APRÓSÁGOK.

Egy asszonyág így szólta meg nagy büszkén udvarlóját:

— Igaz, hogy ön szerelmekkel dicsekedni merészkedett?

— Isten menten édes nagyság viszonzá ez nyugodtan, nem is szótlan róla: de ugyan ki is dicsekedhetnék azzal, hogy önnek udvarlója?

— Kérem, testvérek ezen urak?

— Azt tudom, hogy ez a szöke bátyja s másikkak, de hogy ez őcsece-e amannak, azt bizony magam sem tudom.

Helyesen fejté meg egy barátom, hogy az orvos micsoda:

„Az orvos oly férfi, kinek kötelessége pénzért azon iparkodni, hogy a beteget vagy meggyógyítsa a természet, vagy megölje az orvosság.“

A piacon farsang három napján igen drága volt a tojás. Az asszonyok a piacon összebeszéltek, s kijelentették egy itebeli tojásáruló előtt, hogy nem vesznek tojást mindaddig, míg az olcsóbb nem lesz.

A tojásáruló atyafi sem jött zavarba de elmésen ekép válaszolt:

— Hát mit szólnak majd magok is ahhoz, ha a tyukok is összebeszélnek úgy mint az imént magok, és majd azt határozzák, hogy ily potom pénzért nem érdemes tojniok. Ugyan megkérem hát magokat, hogy mit csinálnak hát akkor.

X urat mindenki ismeri, ha másról nem, fukarságáról.

A minap a nagyutcán mentem egy barátommal, X úr éppen szemközt jött velünk, mire barátom azt a megjegyzést tette, hogy:

— Meglásd, ha X úr meg fog halni, bizonyosan a december hónapot fogja választani, azért, hogy újévi ajándékot ne kelljen fizetnie.

X úr azt állita Y asszonyságról, hogy maga a megtestesült öszténység mert a szem a lélek tükré s az ő szemében pedig legparányibb létszínűség sem olvashatni.

— Már én nem hiszem, jegyzé meg egy újságíró, s nem is hiszek neki, mert hátha nyomatási hiba van a szemében.

— Barátom Gusztú! leányaidat hány nyelvre tanítotod?

— A leánynak egy nyelv, azt, hiszem utíng elég!

Van nekem egy százados jó pajtásom!

A multkor előfizetni akart a „Torontál“-ra, kérde tőlem hogy mi az ára!

Válaszoltam, hogy egész évre csak 6 forint.

Ő mosolyogva jegyzé meg, „hogy nem is ér a többet.“

Gusztus dolga.

Ezentúl többek kívánására, a „szentek életét“ fogom közölni. Majd meg látjuk, hogy lesznek ezzel a tárczában megelégedve, mert mindenható nem vagyok, hogy egyszerre mindenki igényét ki bírjam elégíteni.

Módoson, 1873. évi február 19-én. *)
Tekintetes szerkesztő úr!

A nagy-beeskereki kir. járásbíró 1872. évi ügyforgalmának eredménye tekintetében becses lapja 6-ik számában foglalt észrevételező cikkem következtében folyó hó 12-én ugyan-csak a „Torontál“-ban Várady Mihály kir. törvényszéki elnök úr ő nagyságának aláírásával megjelent reám vonatkozólag egy felhívás, melylyel elmondott nézeteimet jogtalanul rágalomnak nevezve, Risztits kir. járásbíró úr részéről hozzá felterjesztett hivatalos ügykimutatásának hitelességét megdöntő adataimnak leendő közlésére — azonkívül még hivatalosan is — felszólítottam.

Igen is a tisztelt elnök úr méltán elvárhatta tőlem, hogy felelni fogok. — Válaszoltam volna ebéli várakozásának kifejezése nélkül is; felhívását hallgatással mellőzni különben sem lehetvén.

Ezeknek előbocsajtása után van szerencsém — szemben a terjedelmes tárggyal lehetőleg rövidre fogott — nyilatkozatomat következőkben öszpontositani.

A „Torontál“ 4-ik számában, jelesen a „Hirharang“ rovatban foglalt értesítés nem is kimutatás, nem is Risztits, kir. járásbíró urnak kimutatása; hanem egyszerű közlemény, mely, hogy kitől és mily czéloból eredt? nem tudom, nem is keresem. — Akkoriban legalább úgy lévén meggyőződve, hogy minden a publikumhoz intézett közleményekre észrevételezni csak tán szabad? a közönségnek bármely lapját megillető azon sarkalatos joggal — melynél fogva nézeteimet illő módon ecsetelhetem — magam is éltem.

A tisztelt közönségnek ítélete alá bocsajtom megbírálni azt, hogy mennyire felelek meg az idézett felhívás érveit cikkem tartalmának? — Tiltakoznom kellett ehhez képest a tisztelt elnök urnak insinuatíó ellen az okból: mivel cikkemben Risztits, kir. járásbíró urnak ténye felémlye nem lévén, — rágalmazással őt nem illetem, — és de jure nem is illelhettem, — csak is egyedül a szerkesztő urat kértem fel, az „elmenesztett“ és „elmeresztett“ szavaknak bővebb értelmezésére. Kifejezést adtam egyúttal azon nézetemnek, hogy a jelenlegi elégtelen munkaerő mellett a 9626 darabnak „érdemleges“ elintézését feltételezni absolute képtelenség, — melynek egyebiránt esetleg igenleges állítása pedig merő és vastag mystificationának bizonyíthatna.

Nem polemizáltam én akkor a czimzett járásbíró, még kevésbé pedig az elnök úr ő nagyságával, — kinek egyebiránt cikkem legfeljebb figyelemzetésül szolgálhatott volna. — Az intenciót tekintve, pedig: felhívó elnök úr téves véleményben van, ha soraimnak azon értelmezést adni akarja, mely nyilvánulást nyert felszólításában, és melyet helytállólág okadatolni képtelen; ugyan kérem szépen, hol van Risztits, különben gyermekkorbeli jó barátom és volt tisztársamnak — neve, kinek működését és jellemét szintúgy mint a törvényszéki elnök úr becslöm — avagy az elnök úr által hangoztatott hamisítás felemlítve?

Vártam ugyan választ, de nem Risztits, sem pedig az elnök úrtól; hanem maga a szerkesztő úrtól, mint szintén volt tisztviselő egyzersmind bíró, s ekként szakavatott egyéntől, az általa használt szavak értelmezése felett; de legkevésbé sem sejdíthetem, az elnök úr részéről ilyen megtámadást! legfeljebb: az általa esetlegesen tett puhatalásokban alapuló közlést a valódi tényálladéknak.

Bocsánatot tisztelt elnök úr! ugyan mily alapon méltóztatott cikkemet az akkori stadiumban is már rágalomnak elbármálni? kérdem továbbá és pedig egész tisztelettel, mily adatokat kíván tőlem? és mely módon kerültem, avagy kerülhettem volna én azokhoz?? hisz talán csak rendelkezésére állanak a kir. járásbírói irodák? és másrészt hogy kívánhat tőlem több adatokat azoknál? mint a melyeket a „Torontál“ 7-ik számában ön maga szolgáltatott, és a melyeknek leendő kiaknászására most már saját érdekem és védelmem sarkal! Tessék csak egy keveset saját közlésének számaival is számolgatni! van abban adat több, sőt olyan, mely minden éles okoskodást halomra dönt!

Bajlódjunk egyszer számokkal is:
átvett polgári hátralék 2077 db.
1872-ben befolyt 7581 db.
összesen 9658 db.
ezekből elintéztetett 9626 db.
marad hátralék 32 db.

már ez sem áll: mert az ügyeknek neme szerinti kimutatásában azt tetszik mondani,

a) a perek hátraléka 12 db.
és b) végrehajtási hátralék 18 db.
tehát nem 32, hanem csak 30 db.

*) Ezen minden correct alapot nélkülöző válasza észrevételeinket térbányi miatt, a jövő számban közöljük. (Szerk.)

Haladjunk tovább! megjegyezve, hogy az összes hátralék 32, illetőleg 30 darab.
Kereset befolyt 2039 db.
elintéztetett 2039 db.
marad hátralék 0000 db.

Ezt csupán a későbbiek felvilágosítása czéljából hozom fel!

Hagyatékok: folyamatosan maradt 218 db. ugyan kérem a mi folyamatban létezik, azon ügydarab már elintézését is vette? ezen körülményre nézve talán csak nem lesz fogalomzavar? a kimutatott 32 darab hátralék tehát már 218 dbbal szaporodik és pedig a hagyatékok okából lényeges irányban!

Szolgálatom idejében szintén alkalmazásban volt és a polgári ügyeket tárgyzáló ilyes minitáztában pedig a „folyamatban“ levő ügyek számára hason rovat elő nem kerülvén, a folyamatban levő tárgyak mindíg hátralékokat képeztek és képezendek; bántorkodom tehát kérdeni: mi okból anectaltattott ez a rovat, és miért nem lett a 218 db. hagyaték mint hátralék a fennebbi 32 öszpontosítani.

Továbbá a kimutatás szerint átadatott 256 hagyaték. A kir. járásbírókat a prds. 583. §-a értelmében megillető átadási jog törvény-szabta osztályozást előzményül feltételezvé, kérdés támad: hogy vajjon a 256 hagyaték ügyben megtörtént-e az osztályozás, és az átadás nem képezi-e netán az iratoknak a nagykorú örökösök kezeihez történt kiszolgáltatását?

Miután továbbá a kimutatás szerint, perdöntő határozatok által 1592 darab, másnemű végzéssel ellenben 1758 darab intéztetett el: micsoda természetű végzések lehetnek ezen másneműek, és nem felülők-e elnök úr előtt is az utóbb idézett számok, nem lettek-e a külön kimutatott 2039 keresetek még pereknek is kimutatva. Vagy nem szerepelnek e holmi megjelenési akadályokat tárgyzáló, és egyéb minőségű jelentések perekként? mert a fennebbi 1758 db.,

fennebbi másnemű végzések perbeszűntetlvő végzéseknél egyebek nem lehetvén, ezek az érdemlegesen elintéztett 1592 dbbal szemben kiálló aránytalanságban állanak.

Egyszersmind mivel a felebbvitt ügyek hozzászámításával kerül csak ki az elintéztetnek nevezett 9626 db. és mert a 412 db. nagyobb rész már befoglaltatik a nemek szerinti elintézésben; azt a kérdést is bántorkodom kockázlatni: miért lett ezen 412 darab külön számításba hozva, főképen ha nem felejtjük, miszerint sok felebbezés nem indokoltatik, és ehhez képest a felebbvitt ügynek száma előkerül az ítéletek és azután még a felebbvitt tárgyak között is. Másrészt a keresetek száma nem képezhet soha perszámot, és ezt nyujtja csak a függeléknek 249. §-a értelmében újból beiktatandó azon jegyzőkönyv, mely a tárgyalást és véghatározatot tartalmazza. — Kérdem továbbá, nem lettek-e egy perre vonatkozólag több jegyzőkönyvek szabályellenesen többször iktatva, és így ezen számvariátionul segítségével egy per kettő, háromnak is előtűntetve?

Kénytelen vagyok ismételní, hogy a kifogásolt 1758 db. állítólág másnemű végzéssel elintéztett ügydarabok annak daczára, hogy már a keresetek rovatában mint olyanok nyerték kimutatásaikat, még egyszer perekként is figuráltak. Megeősít ezen vélekedésemben az elnöki felterjesztés is, melynek szövege szerint ezerekbe fektűznek kiadmányozatlanul elintéztett ügydarabok! bővebb tájékozásul felemlitem még, hogy szerintem

a) perek; csak ítéletek, egységiek és végzések.

b) Hagyatékok: csak osztályozás tekintőleg beszavallás, és kiskorúak érdekeiben árvaszéki felterjesztés.

c) Bűnvizsgálatok: az ügyiratoknak az illetékes kir. ügyészeghez bemutatása. — Végezetre

d) kihágások: ítelet vagy más határozat, korántsem pedig a levéltárban egyszerű eltevés által veszik elintézésüket.

A megidézések és más közbeszóló intézkedések semmikép sem tekinthetvén végleges elintézésnek. Itt van a gordiusi csomó! Bebizonyítandó még tüzesebben aggályaimnak alaposágát, reflectálok bevezetésül még egy lényeges körülményre: ugyanis az elnök urnak deductioja szerint, tészen a tárgyalásoknak száma 2664 db. miből folyólág tekintettel a függelék már idézett §-ára 2664 peres ügyet kellett feltételeznen.

Most már az elnöki közlés szerint elintéztetett 3350 db. és maradt hátralékban 12 ügy. De ha, a mint a felterjesztett kimutatásból kiderül 2664 tárgyalás tartatott, minden kétséget kizárólág bebizonyul, hogy az elintéztetnek mondott perekből 686 darabra tárgyalás nem jutván, és a pereknek jelzett ügyek csak tárgyalások után lévén befejezhetők, — azok elintéztést nem is nyerhetek — és ehhez képest most is hátralékban léteznék. De tegyük a próbát másként is:

a kimutatott tárgyalások száma	2664
ezekből leutve az érdemleges módon befejezett ügyekre eső	1592
tárgyalást, maradt	1072
ha most az állítólag másnémi végzések által elintézték	1758
számunk is	1072 tárgyalást
újából kiválgatjuk, miszerint	686 tárgyalást
nélkülözött a n.-becskereki tekintetes kir. járásbíró, és még is a peres ügyek, sőt az elintéztettek közzé a kimutatott	686
peres tárgyat, mellyel az érintett	12
darab hátralék csak a perek tekintetében	698

is már . . . 698 darabra felszaporodik, pedig ennek sincs nyoma a két rendbeli közleményben. — Ezen nyilvánvaló ténykörülmenyekkel szemben legalább en-gem hirtelenkedéssel egyhamar csak nem vádolhat senki.

Ugy vagyok meggyőződve, hogy a „Torontál” 6-ik számában foglalt figyelmeztetés nem volt épen minden ok és alap nélküli, másrészt pedig erősen hiszem, miszerint a kir. törvényszéki elnök úr ő nagyságának az adatok közlésére való hírlapi és hivatalos felszólításának saját közléséből merített ténykörülmenyek felsorolása által kielégítőleg megfelelt.

Midőn is tekintetes szerkesztő urat jelen válaszczikkemnek a holnapi becses lapjába le-endő szives beiktatásáért tisztelettel felkérném, hazafiumi üdvözlétem kijelentése mellett maradok.

Alázatos szolgálja

Mattanovich Károly,

köz- és váltó-üggyvéd Módoson.

A banküzletek kinövéseli.

Anomaliákat tűnik fel, hogy a bankok túlságos szaporodása és ennek folytán a növekvő verseny dacára a bankoknál a kamalláb még is túlságos arányban növekedett és növekedik, úgy hogy ez idő szerint az ugynevezett folyószámla-üzlet a kereskedelmi óriási mozgalmat tekintve, csekélynek mondható, a betét, vagyis a depot-üzlet semmi szín alatt nem áll arányban azon dimenziókkal, melyet a papírpiazz néhány év óta öltött és az ugynevezett „koszt-pénz” oly méregdrága, hogy az üzerek inkább koplalásra szorítják a speculatiót, hogysem a bankok terített asztalához közeledjenek. De hogy is ne, mikor nálunk, de Bécsben is, 9—10%-en alól sem folyó számlára, sem pedig depotra pénzt kapni nem lehet.

Sokan ezt a forgalmi eszközök hiányának, mások meg a pénz öszpontosításának tulajdonítják.

Pedig sem az egyik sem a másik eset nem szolgálhat akadályul, hogy a bankok most, midőn a verseny nagyobb erőfeszítésre szorítja, a tulajdonképeni banküzletet szűkebb körre szorítják, mint midőn sokkal kisebb számban léteztek.

A dolognak azonban van egy igen természetes oldala: a gründolás. Mióta a bankok felfedezték, hogy az új vállalatok alapításánál uralkodó szédülés sokkal többet jövedelmez mint az escompte és reescompte, azóta a tulajdonképeni banküzlet csak mellékágat képezi a bankesafétnak és az ilyen kreisler-foglalkozás még a zugbankoknak is derogál. Hogy valjon az ily „en gros” gesáftelés a részvényesek érdekében történik-e? azt legjobban a dividendák mutatják, melyek sehogy sem állnak arányban a nagyobbserű vállalatok jövedelmezőségével.

Ennek is meg van azonban a maga természetes oka.

Valamely bank például elvállalja valamely új vállalat finanszírozását. Erre mindenekelőtt syndicatus alakítatik, melynek főfeladata, hogy az elvállalt részvényeket elhelyezze és az első befizetést eszközölje.

Maga a vállalkozó bank jó csomól jegyez; először a maga számára, azután az igazgatótanácsosok számára, továbbá néhány előkelőbb bankhivatalnok számára és isten tudja még kinek a számára és ezen jegyzésekre való befizetést mind maga a bank teljesíti. Hogy milyen lesz a vállalat, nem tartozik a dologra, csakhogy a syndicatus megfelelő kötelességének, zsebre tették a sápot, a bank fiókjai pedig telve vannak papirokkal — melyek nagy értékekkel

szerepelnek a szépen bekötött részvény és más könyvekben, és midőn elmegy a hó — nincs dividenda, üresek a pénztárak és szidják a nationalbankot, hogy mindennek ő az oka.

A ki ebben kételkedik, olvassa el a pesti népbank genesisét és majd látni fogja, hogy számtalan tanár, mesterember, szerényebb tőkepénzes, hogyan vesztett el százakat és ezreket egy oly intézetnél, mely becsületes és correct eljárás mellett nagy virágzásra volt hivatva és pláne azon korszakban, midőn még nem volt Pesten annyi pénzintézet és midőn a vidéki népbankok is nagy eredményeket bírtak felmutatni.

Igen ám, csakhogy a pesti népbankot is megszállta a gründolás szelleme és megalakította az Oetl-féle részvénytársulatot, az üvegyár és a kőszén vállalatot, melyeknél nemcsak Kozmavszky Antal mint elnök Kohen Jakab mint igazgató stb. hanem még a volt titkár és a bureauchef is 100—1000 részvényenyl szerepeltek, természetes a népbank rovására és midőn aztán a népbank sajátképeni üzletének folytatására pénz kellett — volt dolga a reescomptirozánsnak és a dolog vége az lett, hogy maga a Kóhenféle bukás a népbanknak 40,000 frtjába került, mert elzalogosított papírjai nem igen értek annyit mint a mennyit adatolt magának a bank által.

Hozzá fogtak a convertáláshoz és itt aztán hulltak az áldozatok. — No de hagyjuk ezt, hisz a népbank ismét áll és működik, a kik pedig pénzüket elvesztették, — talán már kiheverték — vagy legalább van reményök, hogy kiheverik.

Ez azonban csak miniatúr kiadása a gründolás szédülésének.

Mi történik még a nagyobb bankoknál, a hol nagy urak a Verwaltungsrathok és mind-egyikének jelentékeny folyó számlája van az illető banknál, a hol egy-egy director, vagy egy-egy igazgató-tanácsos száz ezrekekkel szerepel az intézet könyveiben. Vajon mivé lesz aztán az intézet, ha egy kis fergeteg támad és az illető urak tovább állanak?

Erről azonban más alkalommal. Egyelőre constatalni akartuk, hogy bank-jaink kamallábnak magassága honnét származik és utalni akartunk a részvénytársulati törvény és az igazgatótanács felelősségének szükségére.

Tagadhatlan, hogy a corruptio furfangossága a törvényt is kijátsza, de ez a neme a játéknak oly mérészséggel jár, hogy nem minden bokorban találkozik vállalkozó.

Lászker, porosz képviselő legközelebb bebizonyította a porosz képviselőházban, hogy a magasrangú schwindleretek sem védi mindig hatalmuk és befolyásuk, és Wagener miniszter tanácsos drágán fizeti meg azt, hogy hivatalos állásával visszaelt, midőn azt egy magántársulat javára zsákmányolta ki. Igaz, hogy mi nem vagyunk Poroszországban és nálunk még az inség is ép úgy szolgál jövedelmi forrással, mint a kisajátítás — vagy a concessio — szerzés, melyek rendesen sógorok, unokatestvérek és más ily specicsok számára tartatik fenn és zsiros állással jutalmazatik; de azért se haj: állítsák fel csak a csapadt és egy két róka maradjon csak a lépen, biztosíthatjuk a codificalo bizottságot, hogy a corruptio lovagjai nem üzik oly gondatlanul szemtelen garázdálkodásaikat.

„Sz. S.”

A biztosításokról.

Elvitázhatlan tény, hogy egy egészséges nemzetgazdasázt alapítanai — habár kitűnő nemzetgazdaszok által vannak fejtegetve, magyarázva és megalapítva — a nagy közönségnél lassan, ugyszólván lépve és csak számtalan akadályok és előítéletek legyőzése után juthatnak érvényre.

Tagadhatlan igazság pedig a nemzetgazdasázt azon alapelve: mikép csak azon birtok érdemli igazán az „értékes és szabad” nevet, melynek jövedelme lehetőleg biztos, és melyet minden percben, nagyobb veszteség nélkül, a legcserékesebb formába, azaz: pénzzé átváltoztatni lehet.

Anyagi birtoka inkindegyike elemi csapásoknak kitéve lévén, az ezek által okozott ká-

rok földözése végett már régebb időben oly tulajdonosok, kiknek birtokai egynemű vésznek voltak kitéve, egyesületekké alakultak, mely egyletek által az egyesek kárai pótolhattak. — Ilyenek voltak a legelső biztosító-társulatok.

De miután ezen primitív intézmény a szükségletnek teljesen nem felelt meg, lassan-lassan a biztosítási ügy a mai tökéletes alakig módosult és fejlődött.

A biztosítási ügy, mint a nemzetgazdasázt és szabad egyesülés egyik legfőbb tényezője, nem dicsekedhetik gyors fölvirágzással; ez is minden talpalatnyi tért csak ügygyel-bajjal birt elfoglalni.

Csupán az újabb időben kezdék belétni, hogy az élet legtöbb balesetében a jól alkalmazott biztosítás bir megfelelő segédelmet nyújtani.

A biztosítás célja: a befizetett díjakból tőkét gyűjteni azon célból, hogy az a vagyonban szenvedett károkat megtérítse vagy a már birtokolt vagyont föntartsa s illetoleg gyarapítsa.

A veszélyek, melyeknek különféle vagyonaik kitéve vannak, különbözők, így a biztosítási módoknak is különbözőeknek kell lenniök. E módok két főosztályra oszlanak:

„Elemi biztosítás,” azaz ingó és ingatlan vagyonunknak tűz, jég, stb. által szenvedhet károk elleni biztosítása.

A második főosztály, mely „elő személyhez” van kötve, az élet különféle viszontagsághoz képest sokféle módozatra oszlik föl; de legelső és legegyszerűbb módozata az ember halála esetére fizetendő összegre szól, mit „életbiztosításnak” neveznek.

Mindkét mód a közjólétre oly mérvű befolyással van, hogy részletesebb taglalásuk még ezidőszerint sem fölösleges.

Minden államnak alapja a család; minden népnél, melynél a családélet iránti hajlam és érdek kifejlesztve találtatik, a tartós jólét és szerencse nagy mértékben biztosítva van. Minden anyagi és szellemi jólét pedig, mely egy család föntartására okvetlen szükséges, a társadalomra szintén jó és hasznos befolyást gyakorol, minthogy a társadalom a szó legbővebb értelmében egy családöt képez, és csakis tagjai (a családok szorosabb értelemben (munkássága, takarékosága s ebből folyólag jóléte által tartatja fenn magát a polgárosult világban; és innét következik mindazon intézmények roppant hordereje az egész társadalomra, melyek az egyes családokra szellemileg vagy anyagilag üdvös befolyást gyakorolnak.

Ki tagadhatná pedig, hogy a biztosítási intézmény mindkét irányban a legüdvösebb befolyást gyakorolni hivatva van, ha ezt értelmesen felhasználjuk.

Az élet-, tűz-, jég-, szállítványi biztosítás célja: a társadalom egyes tagjainak az eshetőleg bekövetkező károkat megtéríteni.

Ha azon évenként milliókra rugó értékeket fölszámítjuk, melyek tűz-, jég-, stb. által tönkretételnek, és eldondoljuk, hány ezer és ezer család jut ezáltal koldusbotra vagy szolgaságra, és ennek folytán mennyire fogynak a társadalom tőkegyűjtő, munkás, erkölcsös tagjai; ha figyelemmel kíséjük azon számtalan élő példákat, hol az anyagi javak elvesztése, az aggkor vagy betegség által a családöt megrohanó nyomor az erkölcselenség legundorítóbb fokáig, olykor tébolydába vagy öngyilkosságra vezet az embert; ha mindezeket számbavesszük: a biztosítási intézményt, mely mérték- és észszerűen alkalmazva mindezeket elhárítani képes, méltán sorozhatjuk a legüdvösebb és legczélszerűbb intézményeink közé.

A biztosítás nem oly drága, hogy azt bizonyos mértékben elérni nem lehetne. Kiki módja szerint. Csak egy kis takarékoság kell hozzá. Naponta egy szivarral, vagy hetenként pár itcze borral kevesebb; egy-egy tánczvigalom nélkülözése — és a biztosításra kellő néhány forint megtakarítása van.

De korunk és kivált középünk egy nagy hibája az, hogy csakis a jelennek, a mai napnak él, — a holnapról, a jövőről mitem akar tudni; okai pedig ennek; a tudatlanság, a biztosítási ügy lényegének nem ismerete, a közönyösség és a takarékoság hiánya.

Ámbár hazánk az utolsó évtizedekben ezen a téren is szép haladásnak indult, azonban más

országokkal összehasonlítva, a biztosítás nálunk még ugyszólván gyermekéveit éli.

Angolországban a közvagyon egyötöd-része, azaz 20% van elemi károk ellen biztosítva; az osztrák-magyar birodalomban pedig csak harminczadrész, azaz 3/4°.

Angolországban a majoratússágok föntartatása végett a birtokosok 2-od és 3-ad szülött fiait életbiztosítás útján kapják ki a hagyatékot, és így a nagybirtokok szédarabolásától megmenetelnek. Nálunk ez egészen máskép van.

Angolországban, melynek gazdagsága, szabadsága és függetlensége oly szilárd, melynek lakosai családi és közérények által olyannyira kitűnnek, ezen ország a biztosítási intézményt oly mérvben felelszette ki, hogy ezt nálunk alig bírják megérteni; s habár „ad absurdum” mennénk, ha Anglia gazdagságát és hatalmát egyedül a kifejlesztett biztosítási intézménynek tulajdonítanánk, de azt nem lehet elvitatni, hogy ez szintén nagy befolyást gyakorolt a minden osztályt átkaroló jólét, a becsületesség s az erős nemzeti jellem kifejlesztésére.

Epen az anyagi jólét biztosítása, mely a biztosítási intézmények főadata, melynek a közérkölcöség, munkásság és takarékoság kifejlesztésére, üdvös befolyása elmaradhatlan.

Ha házaink tűz ellen, vetéseink, szőlőink jég ellen biztosítva vannak, hátr áldozatba kerülnek is, nyugodt lélekkel nézhetünk a jövő elé, és birtokunk minden esetben biztosabban jövedelmező lesz, tehát értékesebb és szabadabb is.

Bizvást elmondhatni tehát, hogy mindezen anyagi és szellemi eredmények nagy hordereje a biztosítási intézményt, a társadalom egyik legüdvösebb és legszükségesebb intézményei közé sorolják.

„Sz. H.”

VIDÉKI LEVELEZÉS.

Bánlak, 1873. február 18-án.

Tekintetes szerkesztő úr!

Felkérem tisztelettel jelen felhívásomat becses lapjában felvenni.

Több bánlaki lakos nevében felhívom a bánlaki gör. kel. Román-Szt.-Egyház torony-órájának beszerzéséhez tekintetűl rendezett bál rendezőt, adjanak számadást a bál eredményéről, — annál is inkább, miután hallomás szerint többen az aláírt összegeket most a bál után kisebb öszszeggel akarják kifizetni; ismerni kell az ily lojális férfiak neveit, valamint a rendező urak sáfarkodását is. — Megérdemli a rendezőség részéről ezen kis figyelmet minden oldalról tanúsított érdekltség nevében.)*

D. Bogdánovits Sebő.

Török-Becse, február 15-én.

Tekintetes szerkesztő úr!

Becses lapjának 7-ik számában a török-becsei bíró és másodbíró részéről közzölt, Dávid Samu szökevényrab nyomozását illető levél folytán azon óhaját volt szives kifejezni, hogy a tárgyat kikéri és számít a t.-becsei kir. járásbírószágot nyilatkozatára is.

Megbocsát t. szerkesztő úr! de a részemről e tárgyat oly természetűnek tartom, mely nem hírlapi polemia útján tárgyalandó.

És — mint e bíróságnak jelenlegi főnöke — kénytelen vagyok kijelenteni, hogy miután a „Torontál” nem a t.-becsei kir. járásbírószágtól vette tudósítását, — nem látom át, miként lenne e bíróság kötelezve avagy jogosult arra, hogy ily ügyben bár mily adatokat a nélkül, hogy illetékes helyekről hivatalosan lett volna e tárgybán megkeresve, hírlap útján közzé tegyen.**)

Kijelentem ennél fogva: miszerint e kir. járásbírószágot hivatalos adatai alapján nyilatkozni magamat jogosítottnak nem tartom.

Fogadja egyébiránt nagybecsűlésem kifejezését és szives kézszerításomat.

Simonics Zsigmond, hely. kir. járásbíró.

*) Jótékony czélul nem tételhezjutjuk fel a rendezőkről, hogy a nyilvános számadást közzé tenni, vonatkoznak. (Szerk.)
**) Járásbíró úr téved, ha azt hiszi, hogy mi hivatalos értesítést kértünk. Mi tudni akartuk, hogy a szolgabíró úr ellen beadott panasz, alapos volt-e vagy nem? Ezt pedig csak is t. uraságod lett volna competens felderíteni. (Szerk.)

TÁRCZA

Mindenki megkapja a magát!

Valaki előttem azt a megjegyzést tette, „hogy magamról mernék-e írni valamit?”

A legnagyobb szivességgel válaszolám. Nem hitte! Kötelességem adott szavamot beváltani. Kezadjuk az elsőnél.

Annai mindenfélét megértem, annyi mindenféle történet velem életemben, hogy jól esik azokra visszagondolni.

Van ott mindenféléből. — Kellemes és kellemetlen. Ahogy jött. — Csak szememet kell, hogy behúnjam, és a tarka képek elvonulnak szemem elől, majd édes, majd fájó gondolatot kelte fel bennem.

Íróasztalomban örzöm a mult emlékeit. Az egykor oly kedves alakok arczképeit, leveleit; elszáradt virágokat, ruha-foszlányokat, s más egyéb becses szerelmi régiségeket.

Mindegyik egy-egy symbolum, egy-egy árnyék, vagy napugár boris egemen. A virágok rég elhervadtak, az illatos levél rég megsárgult, a fényképek rég elveszték zománcukat, a légyottak órája elröpült és az eskük „irva fehér lapon feketén” rég feledék, minden elmult... s most mégis úgy hivogatnak, integetnek, hogy még egyszer és utóljára emlékezzen rajóok.

Kezembe akad először is M...i arczképe:

bübbajos mosolylyal, fehér gömbölyű vállalval és bátoralnan kaczerészával. Kis „majom” volt a neve. Olyan különös alak: piros arcz, törpe homlok, göndör szőke haj, szeszélyes kis orr, kicsi-piczi szájj egér-fogakkal és nagy csillogó szemekkel. Soha ily kedves kis majmot nem láttam. Könnyelmű fecsegő, majd síró, majd nevető abban a percben — ha úgy akarta. Igazi varóleánykához hasonló a jobb fajtából. Az utcán ösmerkedtem meg vele, csak úgy hamarjában. Hogy miről beszéltem az első találkozásnál vele, bizony már arra tisztán nem emlékszem, de sok bohóságot mondhattam, mert eleinte igen daczos volt és visszautasított.

Azonban minden változó a nap alatt, s így ő is hamar megváltozott, elnézőbb, kedélyesebb és beszédesebb lett. Ostromló kérdéseimre azt felelte: türelem! s másnapra felajánlott kíséretemet elfogadta.

Aztán kíséretem minden nap. Mindig elnézőbb, mindig kaczerább lett, míg végre egészen értettük egymást. Nagyon finomul szegte be batiszt zsebkendőmet. Egyet még most is magammal szoktam hordozni.

Egyéb tulajdonságai közül nagyon emlékeztet örökös pénzzavara, s ezért is „drágább” ő nekem valamenyi közt. Pásztorli életünk majd három hónapig tartott; ekkor aztán egy sebes ugrással más karjaiba szökött.

Igazán hamis kis majom volt. Mi ez? egy kis virágcsokor. E hervadt elszáradt virágok J—ra emlékeztetnek. Az ő emléken gyakran elmerengtem.

Halottak napján láttuk először egymást. A temető zernyi mécsvilágtól s zernyi könyvtől ragyogott. S talán a mosoly is eljött ide? igen, láttam mosolygó arczokat is. Miért jönnek ide nevetni az emberek? ezen gondolkodtam, midőn séta közben egy elhagyott sírdombon megpillantottam egy térdelő nőt, fejét bánatosan egy keresztre hajtva.

Volt valami sajtászerű, megindító e látványban. Sokáig szemlélttem, míg végre felémelte fejét s egy szenvedő, szép arczot mutatott a féltrebbent fátyol. Búverővel, varázsszal vonzott e halvány arcz magához, véghetetlen fájdalommal vonásain.

Végre fölkel, de annyira kimerült volt, hogy egy halk sóhajjal alétlen összerogyott. Karjaimba vettem, ott pihent szegény, mint egy szép halott.

Már esteledett; a holdvilág fényesebben s a sírokon a lángok mindegyre halványabban világítottak. Ismeretlenem magához tért, s csodálkozva tekintett reám. Oly szépen, oly kedvesen köszönte meg figyelmemet. Unszólásomra elfogadta kíséretemet, s bágyatlan karomra hagyta el a sírok világát.

Egy kis háza tértünk be. Itt volt lakása. Szegényes egyszerű szobácska volt az, és mégis csak úgy ragyogott a tisztaságtól. Résztvétemért a legőszintébb bizalmával jutalmazott meg. Elbeszélte, hogy anyját siratja, ki csak pár nappal ezelőtt halt meg. Zokogva beszélt, hogy egy este, midőn a legroszabbul volt anyja, el kellett hagynia néhány órára, mert a színházban napja volt. Szegény kis énekesnő, mennyit emlegette,

hogy azalatt míg ő mulattatta a közönséget, édes anyja elszenderült az örök álmor karjaiba.

A legbensőbb viszony fejlődött köztünk. Szívjósága, kedély világa, nemes izlése, tiszta nemes lelkesültsége a művészet iránt és tisztevése egészen elragadtott. Oh mily édesen beszélgettünk a művészetéről, költészetéről és vágyainkról! Később mindinkább emelkedett művészetében; annyian álmოდztak róla, s ő mégis hű maradt hozzám.

Egy nap azt vettem észre, hogy lassan fogyni kezd, hangja gyengül; egy makacs szivbaj rohamosan viszi a sorvadás felé.

Mint egy virág, egy mezel lilium, hervadt, aztán napról napra...

S nekem látnom kellett!... Hányszor nem tudtam elitkolni, elrejtetni előle könyveimet és ő ilyenkor is mosolygott, mint lenyugvó nap.

Ugy kért: jöjjenek el majd sírjához néha, susogjak neki édes szerelmemről, s majd ő a szelle nyelvén felelni fog nekem. Halottak napján — mondta — jöjjenek el sírjához rendesen, hisz e napon láttuk egymást először, — ő várni fog reám! Lépteimre majd feledérem álmból, szelleme feljő hozzám... és itt megakadt... s mind örökre elaludt.

Aludjal csendesen!

Ezután még szaporodtak levelekkel fiókjaim, de már kevés érdekes volt közöttük.

Kettő van még, a mely érdemes lesz, a megörökítésre.

HIRHARANG.

* Vogl Gyula t. barátunk e mindenki által tisztelt és szeretett honvédszázados e napokban váltott jegyet városunk egyik legszellemesebb hölgyével, Kleszky Laura urólygyvel. — Kívánjuk, hogy állandó boldogság környezze e két szív egyesülését.

* Az úgynevezett „Beseda“ alkalmával tartott prolog látító és scandaolos voltára jövő számunkban megteszszük észrevételeinket. Addig is a tartott beszédre felhívjuk az államügyész úr becses figyelmét.

* Rollinger úr igazán nagy ember. Megmutatta, hogy gyermek zenekara mindenkit bámulatra fog gerjeszteni. Ezt láttuk a gyermekbál alkalmával, hogy ígértét fényesen megtartotta, mert gyerekekkel oly dolgokat vitt véghez, a melyek mindnyájunkat bámulatra ragadtak. — A kis gyermekek tánczát örömmel néztük s a szép sikerért dicséretet érdemel tánczmeisterök.

* Általános beszélők, hogy a vasúti törvényjavaslat a költségvetés tárgyalása után, elővetetnek az országháznak. Szép volna, de majd akkor hisszük, ha látjuk.

* A jótékonyaságairól annyira ismeretes nagy hazafi Pankovits István, munkácsi gör. kel. püspök ő méltósága Ungvárott a cholera által sújtott szegény családok felségelésére 400 flót, az ottani árvaintézetnek 100 flót adományozott a már előbb adott 451 flóhoz, mely intézet javára már egy 5000 flós alapítvány, is leletett. — Bár e szép követésre méltó példát főpapjaink is követnék.

* Városunkban néhány nap alatt több lopás történt. Különösen a húst és zsíradékot viszik a tolvajok nagy kedvvel. — Nem hívná meg a t. kapitány ur ezeket a becsületes gazembereket magához egy kis beszélgetésre. — Itt úgy látszik, egész bandával lehet dolgunk, mert egy éjjel több lopás történik egyszerre.

* Márcziushó beálltával jó lesz a mezei rendőröknek figyelni arra, hogy az orrvadászok hagyjanak fel a nyulak üldözésével. A vadász-törvényt meghoztuk ugyan, de vajmi kevesen hederítnek reá valamint. Azért itt a legnagyobb szigor alkalmazása kívánatik.

* Minalunk már javában szántanak a tavaszi vetés alá. A paesirtak ugyancsak énekelnek a légben. Szóval, itt a tavasz teljes pompájában beköszöntött. Meglehet, hogy mire e sorok napvilágot látnak, már akkor másképen lesz az idő szeszélye hangolva.

* A városi tagosítás ügyében, mint értesülünk, rövid idő múlva döntő határozat várható. Nem is fog ártani már egyszer ennek a chaosznak is végét szakítani.

* A műkedvelő társulattól elvárnók, hogy a hőt alatt valami életfelt adna magáról. Ha többet nem, de legalább egy előadást rendezhetne a népszínház javára. Mi úgy látszik, mindenben hátra akarunk maradni.

* (Uj találmány.) Terler, műlakatos, egy új szerkezetű kukorica morzsoló-gépet talált fel, mely szakértők által megvizsgáltatott, s következő bizonyítvány állított ki: „En Terler József úr által készített kukorica-morzsolót megvizsgálva, mely tisztító szerkezettel ellátva nagyon, oly tökéletes és czélszerűnek találtam, hogy azt bár kinek, mint szakértő ajánlhatom. Farkas János, gépez. — Egyedül kapható Keilner Ferencz, vaskereskedőnél.

* Kikindán egy igazgató, ki Majthényi kir. biztos ellen akart izgatni, hatalmasan eldöntötte. Az illető alig bírta irháját a városból magával vinni meg nem állva Orszálosig. Kár volt szíjat nem hasítani a hátából. Megérdemelte volna azon büneért, hogy a csendes jó egyetértés közé ismét gyújtó szikrát akart dobni.

* Az eleméri iskola javára rendezett jótékony czélú tánczvigalomnak összes bevétele volt 164 ft. 60 kr. — A költség 64 forint 34 kr., maradt tiszta jövedelem 100 ft. 26 kr. A nevezett rendezőség köszönetet szavaz grf. Bethlen József, Mesterovits Pál, Bakalovich Agoston, Br. Piretnő, Dániel János, Balás Frigyes, Halász Frigyes, Kremminger György uraknak, kik felülfizetésekkel voltak kegyesek a jövedelem számát növelni. — Ellemér, február 21-én 1873. A rendezőség.

* Makón a tornászatanárok egy kézikönyvet adnak ki a „módszeres tornászatanításban.“ Az ára 50 krajczár s megrendelhető Horváth Illés és Juhász György makói tornástanároknál.

* Mint a „Temesi Lapok“ t. collegánk jelenti, Róza Sándor börtönében Szegeden meghalt. — Csak hogy ez nem a rabló, hanem egy hasonnevű korcsmáros.

* Báro Majthényi László kir. biztos ő méltósága ellen mindenféle híreket közölnek a lapok. Sőt voltak olyanok is, a kik leköszönését jelentették újra. Kár mindenféle pletykát kinyomatni, mert az ily hírgyártók legtöbnyire az omladinatáborban vannak, kiknek úgy látszik, hogy mesterségük a közönséget sajtó útján félre vezetni akarni. — Azért nem árt, ha a fővárosi sajtó tartozkodással veszi az újdíki híreket, ha csak azok megbízható egyén tollából nem erednek.

* No lám ki hitte volna ezt is, hogy megtörténik. Báro Majthényi László, királyi biztos ő méltósága e napokban érkezett meg Kikindára. A pálya-udvarban a kerületi főkapitány és az összes tisztikar magyar diszruhában fogadták. A tisztviselőkhöz egy pár ezer ember is csatlakozott, kik röpant „Zsivók“ kíséretében követték egész a kerület-házig hol szállva volt. Innen is kitetszik, hogy a szerb köznép nem hódol az omladina tanainak, kivált most, midőn alkalma volt meggyőződni arról, hogy mily emberek által vezetett. Hogy Kikinda lakossága ily példás viselkedést, abban nagy érdeme van a törvényeszk mindenki által tisztelt elnökének Hertelendy József urnak, ki semmi alkalmat

sem mulaszt el, hogy a népet a jó és hasznos voltának elismerésére ne bírja.

* Valamennyi világiállásnál bebizonyult azon körülmény, hogy mennyire szükséges és czélszerű az idegen látogatónak segédkezet nyújtani, azért az „Általános üzleti ügynökség“ nagy jótékonyaság az idegenekre néve. Az ügynökség található Schottenring 6-ik szám Bécsben, Pesten pedig a nádor szállodában. — Ez intézet által lakást és minden kényelmet megszerezhet az ember néhány forintot. Annyi haszna van, hogy ki ez ügynökséget igénybe veszi, nem lesz kitéve a bécsi zsarolásoknak, mert ez intézet az utazó érdekében jutányos árért minden szükségleteiről gondoskodik.

* Elleméren az iskolai szegények javára tánczvigalmat rendeztek, az uradalmi vendéglőben, mely igen szépen sikerült.

* A jövedelemadót kivét és felszólamlási bizottságokat illetően a pénzügyminiszter kijelentette, hogy e bizottságoknál a kivétel lehető siettetése végett az új választásokat és kinevezéseket kikerülni óhajta, miután a törvény a bizottságok évenkénti új alakítását határozottan úgy sem rendeli, s így 1873. évi adókivetés körüli munkálattal az 1872. évi bizottságokat kívánja megbizniti, minek folyán új bizottsági tagok választásának vagy kinevezésének csak azon esetben leend helye, midőn ez valamely bizottsági tagnak kilépése, halálózása, vagy más rendkívüli okoknál fogva mellőzhetlenül szükséges lenne, vagy az illető törvényhatóságok azt határozottan kívánák.

* A határörvidék polgárosítását a haladás minden emberre örömmel üdvözi, mégis vannak, kiket (habár politikai szempontból csatlakoznak is a fent mondott örömhöz,) kissé zavarba hozott a végvidék polgárosítása iránti intézkedés, ezek fehértemplomai kik a német-bánsági végvidéki ezred feloszlása folytán zenekar nélkül maradtak, s így a mulatni vagyó fiatalaság aggodalommal tekintett a farsang elé, az ezredbeli katona-zenekaron kívül más zenekarral nem bírván, s aggodalomuk csak akkor oszlott el, midőn Hübner Márton állandó zenekarral telepedett meg városukban, s így aztán megbékéltek a sorssal.

* Nagyváradon és környékén koronkint hamis 10 és 100 flós bankjegyek kerültek forgalomba, s a készítő művész nyomára jutni nem tudtak, míg végre a folyó hó 7-én tartott margittai vásáron sikerült a veszedelmes dilettant felfedezni, ki nem más, mint Sinkó Károly nagyvárad lakos; csak 3 hó előtt szökött meg az újhelyi börtönből s máris 9—10 flós bankjegyet gyártott és adott ki, Dózsa Gáspár és Jónás Ferencz kerek lakosoknak pedig 20—30 ftjával adogatta el a százasokat, de rajta vesztett, mert egy ezeknél fedezték fel a gazdaságot s ők vezették a rendőrséget a bankóhamisító nyomába, ki elfogattott.

* (Uj zeneművek.) Táborosky és Parsch e fíradhatatlan kiadó kiadásában Pesten, a következő új zeneművek jelentek meg. Zongorára négy kézre. Tisza Aladár „A fiatal színház-látogató“, 3-ik füzet, „Tihany Ostroma“, „Báthory Mária“, „Benyovszky“, 1 ft. 20 kr. — „Gyöngyök“ a magyar nép dalaiól, „Kisütött a nap“, „Kis komárom“, „Kilenczet ütött az óra“, „Gyere be rózsám“, „Korcsmárosné“, „Mikor én“, „Meg ne mondja“, 1 ft. — „Népszerű csárdások“, „Legujabb és legjobb gyütemény“, 2-ik füzet, 1 ft. 50 kr. — Zongorára két kézre. Badarzewski Th. „A meghallgatott ima“, „Válasz a szűz imájára“, („La prière enauec“,) 50 kr. — Bayer F. „Halász dal“, („Fischerlied“,) 30 kr. — Ghys H. „Air du rois Louis XIII“, 50 kr. — Hess J. Ch. „Hová száltsz te kis madár?“, („Ou vas-tu, petit Oiseau?“,) „Réverie“, 50 kr. — Richards B. „Szívem szívem, miért vagy oly szomorú“, („Herz mein Herz, warum so traurig“,) 50 kr., „Victoria“, Nocturne, 50 kr. — Székely Imre „25-ik magyar ábránd“, „Repülj feccském ablakára“, „Ezt a kerek pusztát járom én“, népdalok felett, 1 ft. 50 kr., „27. magyar ábránd“, „Be szomorú ez az élet én nekem“, „Be sok falut, be sok várost bejártam“, „Nézz rózsám a szemembe“, népdalok felett, 1 ft. 50 kr. — Szénfy Gyula „Kis ábránd kedvelt“, népdalok felett, 1 ft. — Tanczok és indulók zongorára két kézre: Deutsch Vilmos „Világfájdalom“, Mazur-Polka, 50 kr. — Ifj. Fahrbach Fülöp „Theresienstädter Kinderball-Tanze“, Keringő, 80 kr., „Froh im Kreise“, rezgő-polka, 50 kr., „Schneeball-négyes“, 60 kr. — Faskas Miska „Tündér Ilona“, lengyelke, 50 kr. — Krohn Vilmos „Pesti élet“, mazur-polka, 50 kr. — Langer C. „In der Pause“, gyors-polka, 50 kr. — Rosenzweig Vilmos „Rothe, Rothe“, rezgő-polka, 50 kr. — Seifert A. „Honvéd disz“, induló, 60 kr., „Muzzi“, rezgő-polka 50 kr., „Damen-Huldigung“, rezgő-polka, 50 kr. — Strobl H. „Telegraphische Depeschen“, keringő, 80 kr., „Der fesche Schani“, induló, 50 kr. — Tisza Aladár „Scorpio“, csárdás, 60 kr., „Tarna vize lassan folyik medrében“, (csak titokban artakalaz szeretni...), csárdás, 60 kr. — Zapf Antal „Rákoczy-induló“, Berlioz után, 50 kr. — Dalok egy énekhangra zongora kísérettel: Jeteles Ignác két eredeti magyar dal: „Kerekes András“, „A csősz kincse“, 1 ft. — Schubert F. „Eji rém“, („Erlkönig“,) 50 kr., „A vándor“, („Wanderer“,) 50 kr., magyar és német szöveggel. — Az elősorolt új zeneművek tekintve díszes kiállításukat és dallamságukat, bizonyára a zeneértő közönségnek éppoly teljes tetszésével fognak találkozni mint a tevékeny kiadóknak korábbi népszerűvé vált kiadványaik. A buzgó kiadók a közönség igényeinek minden irányban eleget tenni igyekeznek. Kezddő zongorásoknak kétség kívül örömet fognak szerezni Tisza Aladártól az előhaladottabb műkedvelők könnyű kivitelű dallamsgazdag darabokat találják Bayer, Ghys,

Hess, Richards és Szénfy szerzeményeiben; a bevezített zongorásoknak pedig igen ajánljuk Székely két új ábrándját. A táncz-zenekedvelők pedig örömmel veendik Ifj. Fahrbach Fülöp és Seifert szerzeményeit, valamint Rosenzweignek már is igen népszerűvé vált Rothe, Rothe, Rothe! rezgő-polkáját. Jeteles és Schubert dalai oly előnyösen ismeretesek hogy azok bővebb ajánlatra nem szorulnak.

* (Mi az az ügyész?) A váci fegyház igazgatója föld egy csomagot a vasútra ily cím alatt: „Tekintetes kir. ügyész urnak, Sopronban.“ — A sopronyi állomásfőnök nagyot néz a csomagon: vajjon ki legyen az az „Ügyész“, soha híret sem halotta ennek az urnak Sopron városában. Előjön egy magyar „bakter“ (vannak magyarok is e tisztésben lévő). — Nossza: hej! Was ist das „Ügyész?“ — Talán ügynök, nagyságos uram! — Ja, ja, so was wird's sein. — No hát az annyit tesz, mint Agent, magyarazza meg a bakteri tolmács. — Erre kalamust kap a felvilágosított Stationschef — a ki január eleje óta kötelezve van magyarul tudni — s nagy mérgesen ráir a váci fegyhintézet igazgatójára egy darab magyar nyomtatványon, a mint következők: „Zur Nachricht.“ „Die Sendung erliegt hier noch unbezogen, weil kein Adressat angegeben. Da „Ugyész“ (kétszer aláhuzva) Agent heisst, welches wohl den Charakter, doch keine Person bezeichnen. Ödenburg, den 20. Jänner 1873. (Krix-krax.) Station-Chef. — Egyébiránt a magyar nyelv tudására kötelező miniszteri rendelet minden Stationschef uraság papirkosarában meg van, s nagyon jól érzi magát. (Ell.)

VEGYES.

Népszerű felolvasás, mely a tör.-becsei szabadelvű körben tartott meg.

Tisztelt Hallgatóság!

Oly tárgyról óhajtok önökhez szólni, mely a legszomorubb tárgyak közé tartozik, azonban még is azzal, melylyel megbarátkozni saját érdekében is minden embernek kötelessége — a halálról.

Nem ugyanazon halálról, mely bennünket mint egyeseket minél később fog várni, hanem ama nagyszerű halálról, melynek egész ország, sőt az egész világ gyászban álland, értem a nemzetek halálát s a világ ügységét.

Mert bizonyára e föld fokán semmi sem állandó s így a nemzetek életének is ép úgy mint az egyes ember életének meg kell szünie, ha előbb nem, úgy bizonyára akkor, midőn a világ is meg fog szünni.

E tárgy fölötti elmékedésem nem üres időtöltés akar lenni, hanem azon czélból vezéreltetem, hogy valamint az egyes ember saját létét és családjá fennmaradását minél hosszabbra óhajta biztosítani, úgy mi, mint egy nemzet tagjai, az eszközközl s módokról gondoskodjunk, melyek által nemzetünk fennállását minél hosszabb időre, talán a világ végéig szintén biztosítsuk.

Reményem, nem találkozom azon ellenetessel, hogy, miután állításom szerint mindennek s így nemzetünknek sőt a világnak is el kell enyésznie, hiú fáradság fennállásunkon fáradni, és pedig azért nem várom ez ellenetést, mert hisz tudjuk, hogy e nemzetnek jövődö ivadékaai a mi véreink leendnek s mint apák s anyák nemcsak élő, de jövődöbeli véreinket is, mint folytatásunkat, mint megörökítéstünket a természet törvényei szerint is szeretjük és szeretni kénytelenek vagyunk.

Azok, kik ama parányi időn túl, melyet éltek, tovább tekinteni nem képesek, bizonyára nem hiszik el, hogy a nemzetek halandók, s hogy a világnak el kell enyésznie, hacsak véletlenül úgy nem képzelik maguknak a világ végét, hogy az égből tűz fog lelesni, mely mindent felperzelt, embert és állatot megöl.

De mi, kik a történelem világító fáklyája s a tudomány mindent felderítő világossága mellett látjuk a multakat s vizsgáljuk a jövőt — bizonyosságot tehetünk arról, hogy nemzetek meghaltak, hogy a világnak egyes részei — értvén itt a világ életadó hatását, már is elenyésztek vagy elenyésző félben vannak — haldokolnak.

Ki nem hallott közülünk a babyloniaiakról — egy nagy nemzetről, mely az ő korban — egész Ázsiát hatalmasan tartotta, ki nem hallott az Assyrokról, óriási városaikról — a kincs, gazdagság és akkori tudomány gyűpontjairól — Ninive és Babylonról — s hová lettek ők s a sok milliói nép — elenyésztek, meghaltak mindenestől, csak hírből ismeri őket a történet büvára.

De közelebb példát akarok mondani, hol van a római nemzet, mely száma s mivelsége által oly óriásilag hatalmas volt, hogy az akkorin ismert egész világot — Európát, Ázsiát, Africát dominálta. Meghalt a nemzet, — nyelve elenyészett, még csak egy hitfelekezet vallása tartja fenn azt, mint isteni tiszteletének nyelvét, sőt már az iránt is történetek kísérletek, hogy az isteni tiszteletnél is az illető nemzetnek élő nyelvvel helyettesíthessék.

Nem akarok még számos példát felidézni, nem akarom felemlíteni az avarokat, longobardokat, góthokat, hunokat és másokat, pedig voltak közöttük olyanok, kik egy magukban oly számosak és hatalmasok voltak, hogy annak óriási római birodalmat megrázkodtatták, sőt tönkre tették, — elhaltak s kipusztultak teljesen, — — csak még egy nagyon közeli példát akarok felemlíteni — az Isten választott népének — a zsidó nemzetnek sorsát, mely egy Dauid, egy Salamon király idejében szép és nagy országgal bírt és hatalmas volt, most pedig mint nemzet — nem létezik, — egyes tagjai — vallóukat megtartva — eloszlottak

a földön, itt élnek közöttünk is, s bár Jehová-jukat maig is imádvá, a magyar nemzet tagjaivá — átalakultak s ez új hazájukat, mint szülőföldjüket, mint édes anyjukat — mely őket táplálja, s melynek földjével poraik egyesülnek, szeretik s imádják.

Állításomnak 2-ik részére vonatkozólag, hogy t. i. a földnek egyes részei is már elenyésztek, a tapasztaltak még nem képesek oly döntő bizonyítékokat felhozni, mint a nemzetek életénél, mégis e tekintetben is igen meglepő adatok állnak rendelkezésünkre. — Mindnyájan, kik a római történetet ismerjük, visszaemlékezünk, hogy az ő korban Scyilia szigete — a nagy római birodalomnak — gabonaraktára volt s ezen hivatalának földjének mesés termékenysége s égalji viszonyainak kedvezőségénél fogva teljesen meg is felelt Scyilia termékeny földjén mesés nagyságú városok, sok milliói gazdag népséggel éltek — s mi Scyilia most, sőt már sok század óta? — egy kimerült terméketlen darab föld, melynek lakosai, miután az anyaföld őket táplálni már nem vala képes — elköltöztek, vagy elpusztultak, s csak a tenger partján találani a régi nagy népes városoknak korcs maradványait. — Így van ez a hajdan oly virágzó Kis-Azsiával s így éjszaki Africával, így az u. n. boldog Arabiával.

Ily tapasztalatokkal szemben, s miután ön magunkat mint nemzet, s földünket mint édes hazánkat szeretjük, s miután feltehető, hogy szeretetünk valódi és mély szeretet, s hogy komolyan akarjuk, hogy nemzetünk éljen, s hogy hazánk viruljon, vizsgálunk kell az okokat, miért haltak el ezen nemzetek s miért pusztult el országuk, hogy példájukon okulva, e szent földön magunk és utódaink életét biztosítsuk.

A természetnek örök és állandó törvényei vannak, melyeknek ép úgy alá van vetve egy nemzet, mint az egyes ember, vagy a természet bármely egyéb alkotmánya. Egy régi bölcsész mondá, hogy a természetnek megfelelőleg, vagyis a természet törvényei szerint kell élnünk — s e szabály helyes, minden lépten nyomon tapasztaljuk, mert minden hiba nagy bűn, mit valaki a természet ellen elkövet, testi erejének fogyatkozását, kimerülését s az egyének elpusztulását idézi elő, mit azzal szoktunk kifejezni, hogy a természet kéréleltlenül megboszulja magát.

Ebből kiindulva vizsgáljuk röviden, mi szükséges arra, hogy az ember mint egyed létezzék, jólétben, boldogságban létezzék és ebből aztán levonandjuk a következtetést, a nemzetest életére.

Ennek alapföltétele, testi szervezeteének épsége, testének egészsége, erőteljes fejlődése. Ennek pedig kelleke, — eltekintve a szülői ápolástól, melyben a kisedő nemző anyja által — természet ösztönszerűleg részesítetik, — a kellő és helyes táplálék.

Ha ez megvan s ha — kivételt képező gátló körülmények közebe nem jönnek — az ép szervezettel született gyermek, deli ifjúvá s erőteljes férfivá fejlődik s aggkort ér. — Nem akarom e helyütt a szellemi tehetséget ignorálni, sőt igen nagy súlyt fektetek rá, — de feleslegesnek tartottam külön megemlíteni, mert szerintem a természetes józan ész — az ép testi szervezethez szükségképi következése. Mert a physiologok egyező elismerése szerint az ész és az észbeli működés nem egyéb, mint az üterek által az agyba vezetett villany-cali és oxigén által előidézett hatás, éppen úgy, mint a gőzerőt a közszen és víz idézi elő. Már pedig, a hol az egészséges üterek — az egészséges agyba ép és egészséges anyagot kellő mennyiségben vezetnek, ott az előidézett hatásnak is megfelelőnek kell lenni.

E szerint az egyed létének alapkélléke a megfelelő helyes táplálkozás, s ha megmondjuk, hogy a táplálkozást a földből vesszük, ha elismerjük, hogy a föld termékei nélkül létezésünk lehetetlen, akkor tisztán állandó előtünk, hogy a földnek megfelelőleg helyes művelése a czélból, hogy az folyton-folyvást a szükséges élelmi szereket kellő mennyiség és minőségben producálja oly feladat, melytől egész létünk függ olyannyira, hogy anélkül az embernek el kellene vesznie.

Az embernek léte tehát az anyaföldben gyökerezik, s ha talán ezt így csak a gondolkodó bölcsész fejezi ki, de ösztönszerűleg érzi és vallja ezt — talán öntudatlanul, majdnem minden ember akkor, midőn szülőföldjét, mely őt táplálta, melynek léteben felnövekedett — szereti, melyért élni, halmi kész.

S a mint az anyaföld, mint táplálékadó közeg az egyes ember létének alapja és biztosítóka, úgy alapja az a számos emberekből alakult szerves társadalom, a nemzet létének is s a történelemből merített példákkal fogok törekedni beigazolni, hogy az elhalt nemzeteket nem zsarnok kormányaik; nem adáz szomszédjaik ölték meg, s pusztítottak el, hanem meghaltak és elpusztultak önön büneik miatt s különösen amiat, mivel a tápláló anyaföldet nem becsülték meg, mivel azt elhanyagolták, mivel azt termő erejéből kifosztották s ezáltal a táplálkozásra alkalmas termények előállítására képtelenné tették, minek következése volt, hogy az anyaföld fiait kellőleg táplálni többé képes nem lévén, fiait vagy ott hagyták — elvándoroltak, még ki nem merített más országba s ott idegen népekbe beolvadván, mig mint nemzet eltűntek onthon maradt testvéreik testleg s egyidejűleg szellemileg is elkorcsosulván s a hiányos s egészségtelen táplálék folytán rájuk jött nyavalyától pusztultak el, lassankint elenyésztek, egyedül örökül hazájuk kiélt földjét hagyván az emberiségnek.

TÖRVÉNYTEREM.

A nagy-beckereki e. f. kir. törvény-széknél 1873. évi március 1-én tartandó nyilvános ülésben következő perek elő-
adatni fognak:

Előadó: MIHAJLOVITS SÁNDOR.

2399. sz. ex 1872. — Nikolits István és társainak, néhai Nikolits Damján hagyatéka elleni örökösödési per.
6248. sz. a. ex 1872. — Friskan Jefának, — özvegy Szubu Anna ellen a nagy-törési telekjegyzőkönyvi 104. sz. a. ház és egész telek föld felérése iránti tulajdonjoga végett.
5581. sz. ex 1872. — Resin Mitának — Resin Kuzmann mellencezi lakos ellen — 1000 fr. kárpótás és jár. iránt.
6715. sz. ex 1872. — Ellmen Péternek — Mangold Ignác ellen 50 fr. és jár. iránt.
6914. sz. ex 1872. — Krunis Zsivának, — Novákovits Damján Péter ellen — 800 fr. s jár. i.
235. sz. ex 1873. — Eisenstädter S. és társának, — Bergenthal Jakab ellen, 569 fr. 40 kr. s jár.
859. sz. ex 1873. — Nika Györgynek, — Oprian Petru és neje Jelena ellen, — bírtok iránti per.
773. sz. ex 1873. — Bulity Szimának, — Bakovijev-Kumrity Jelena ellen, — ingatlan tulajdonjoga iránti perújítás.

Közgazdaság.

(Pénzváltás Belgrádban.) A belgrádi pénzváltásokat a egyáltalán Szerbia anyagi helyzetét igen szomorú színekkel festi a belgrádi osztrák-magyar konszult. f. hó 2-ról szóló jelentése, mely következőleg hangzik: „A múlt év utolsó hónapjaiban a belgrádi piacon pénzváltás mutatkozott, mely a szerb kereskedésnek nagy veszteséget okozott. Ezen igen érezhető pénzhányok leginkább a Bécsben uralkodó válság s azért a bécsi házak részéről történt felmondás vagy a hitel megszorítása szükségképpen hátrányos befolyást gyakorol az idevaló kereskedelemre. Ezen körülmény még inkább előmozdított, ha mint a legutolsó évben az ország rossz természettel látogatták meg, s e termelők nem vihetnek ki semmit, tehát nem is vásárolhatnak, ennek aztán az a következménye, hogy a kereskedők felhalmozott áruikat nem adhatnak tul. — Így történt, hogy a múlt hó utolsó két hetében számos belgrádi kereskedőház csőd alá jutott. Az első szerb bank az escomptórást teljesen beállította, s csak meghosszabbításokat enged. — Ezen pénzügyi igazgatója már hetek óta körönyt van Osztrák- és Németországban, hogy az ottani bankárokat segítségül hívja. Valamint az első szerb bank, ugy az itteni hitelintézet is azon kérelemmel járult a kormányhoz, hogy a válság alkalmával

tőle nagyobb pénzügyi előleget eszközöljön. A kormány készen is nyilatkozott az állampénzekből 30,000 aranyat folyóvá tenni, de a nevezett intézetekről oly biztosítottat kívánt, melyet azok nem adhattak, tehát le kellett mondaniok a segélyről. S habár a válság veszedelmes jellege kissé meg is szűnt, az ország pénzügyi s anyagi helyzete még mindig nagyon szomorú. — A legutóbbi év a három megelőző közt a legrosszabb volt. Ugy szólván, semmi kivétel sem történt; sőt ellenkezőleg igen jelentékeny mennyiségű bor- s lisztkészlet behozatalára vannak kényszerítve, nevezetesen Romániából. Fel lehet tenni, hogy a lakosság két harmada nélkül a legszükségesebb élelmi szerek, s állampénz nélkül tönkre kellene mennie. A földművesek már kezdik eladni marháikat s földjeiket. A szegény nép egyedüli kereset-forrása a fa, mely sokkal nagyobb mennyiségben szállítatik a városba mint valaha. — Egy szerk fáért, melynek ezen idényben 18—20 huszas volt az ára, most nem adnak többet 3—5 huszsnál. Ellenben az élelmi szerek ára országwide emelkedik, s mindenfelől a drágaság fölött panaszkodnak. Egyes területeken nagy erdőégek is történtek, melyek következtében a fa, a nép egyedüli jövedelemforrása is tönkre ment. Ha az 1873-ik év is rossz aratást nyújt, — ugy a jövő ősszel valódi éhség áll be, — annál is inkább, miután az állami eszközök és a közlekedési rendszer hozzá férhetlensége miatt alig lehet valami jelentékeny állampénzt remélni.“
Tehát a nyomor veszélye fenyeget legtöbb helyütt.

Azért kell gazdálkodni, mig van miből: mert ha minden elfogyott, ugy a gazdálkodás lehetetlenné válik. Ide nem kell hosszú commentár. „Sz. S.“

Idegenek névsora

1873. évi február 20-tól bezárólag február 26-ig.

Magyar király szálloda:

Lebanovits István, kir. járásbíró, Módos. — Joanovits J., Zsupunski D., szolgabíró, Módos. — Predragovits Pera, jegyző, Ellemér. — Kern György, kereskedő, Verschetz. — Handschuh Karolin, kereskedőné, Zsombolya. — Steiner Károly, utazó alkusz, Pest. — Stark Henrik, kereskedő, Zimony. — Heumann Erzsébet leányával, kereskedőné, T.-Bece.

Pest városa szálloda:

Bizek Jenő, mezeigazda, T.-Bece. — Rohonczy Aladár, földbirtokos, T.-Bece. — Predragovits Pera, g. kel. plébános, Kumán. — Derken Sándor, m. város bíró, T.-Bece. — Daniel János, földbirtokos, Ellemér. — Ackermann Márton, uradalmi ispán, T.-Bece. — Bogdanovits V., m. kir. honvéd-kapitány, Arad. — Grossmann J., mezei gazdatiszt, Szt.-György. — Német Antal, uradalmi gazdatiszt, Itvarnok. — Okanovits György, tisztartó, Opova.

Korona szálloda:

Mand M., utazó alkusz, Pest. — Csepely Alajos, m. kir. adó-ellenőr, Beeskerek. — Bugarszki János, kereskedő, Temesvár. — Kutubena Antal, kereskedelmi ügynök, Prág. — Zachariavits Lázár, ügyvéd, T.-Bece. — Bugarszky M., ügynök, Temesvár. — Mihajlovits György, gör. kel. plébános, Szerb-Ittebe.

H I R D E T É S E K.

20. sz. közgy. **Hirdetmény.** (1°)

Az 1873. évi február 11-én tartott városi közgyűlés 20. számú határozatához képest közhírré tétetik, hogy a városban lévő nyilvános helyiségek, u. m. szállodák, kávéházak és korcsmákra nézve az úgynevezett zárórák (Sperrstunden) hoztattak be.

A nyilvános helyiségek, a zárórákra vonatkozólag, az alábbi jegyzék szerint három osztályba soroztattak u. m.:

Az I-ső osztályhoz tartoznak azok: melyekre nézve záróra nem szabott, minthogy azok jobbadán nagyobb szállodák, s a mellett, hogy a rendőrhatalóság által éber figyelemmel kísértetnek a rendőrhatalóságnak, naponkint bemutatandó vendég könyvnek rendes vezetésére kötelesek;

A II-ik osztályhoz tartoznak a jobb hírű borkorcsmák melyekre nézve éjféli 12 óra szabott zárórát;

A III-ik osztályhoz pedig tartoznak azok: melyek a rendőri figyelmet inkább magokra vonják részben, pedig olyanok melyek a cselédek tartózkodási helyeül szolgálnak, s a szolgáltatások és a közérkölcösség tekintetéből a zárórának esti 10 órára való szabását igénylik, azon két korcsmának kivételével, melyekre nézve különös rendőri tekintetből a zárórát esti 8 órára szabni kellett.

A nyilvános helyiségek mindazon tulajdonosai, kik az alábbi osztályozással megelégedve avagy az osztályozásba felvéve nincsenek felhivatnak, hogy a rend- és egészségügyi szakosztály által tárgyalandó felszólamlásait kellőleg indokolva f. é. március 2-ik napjától számítandó **egy hó alatt** az alólírottal nyújtsák be.

Későbbben benyújtott felszólamlások nem fognak figyelembe vétetni.

O s z t á l y z a t.

I. OSZTÁLY.

1. Galantha Józsefnek „Pest városához“ czimzett kávé- és szállodaház.
2. Erdődy Márton „Koronához“ czimzett kávé- és szállodaház.
3. Klein és Pollaknak a „Magyar királyhoz“ czimzett kávé- és szállodaház.
4. Fischer Manónak kávéháza.
5. Sabarich Lipótnak „
6. Proknitz Györgynek szállodája az úgynevezett „Cameralis korcsma.“
7. Kornhäuser Ferencz nyári korcsmája.
8. Csay Józsefnek nyári korcsmája.
9. Glauber Dávid bordélyháza.

II. OSZTÁLY.

1. Joannovits Ignácnak „Mojához“ czimzett szálloda.
2. Wegling János korcsmája.
3. Hack János „
4. Koch Jakab „
5. Wegling Rudolf „
6. Roth Bernát „
7. Wagner Ferencz „
8. Zsarkov Mischa „
9. Popovits Pera „
10. Kuzing „
11. Barteczky József „
12. Krumenacker István korcsmája.
13. Ellmer József „
14. Bonengel János „
15. Wittmann Rudolf „
16. Kadits Száva „
17. Obrucsay Fani „
18. Roth Bernát „
19. Ritter József „
20. Holländer Katalin „
21. Moroschan Katalin „

III. OSZTÁLY.

1. Kozlovacsy Proka korcsmája.
2. Vukov Nikola „
3. Kanay „
4. Kovács József „
5. Stagelschmidt Lipót „
6. Zapf János „
7. Schwirtlich Ferdinand „
8. Rath Ferencz „
9. Gasparics Pál „
10. Pajerle Miklós „
11. Krunity Jesta „
12. Meinerity Gergely „
13. Kölmel Nándor „
14. Demetrovits Koszta „
15. Panajotovits Manó „
16. Panajotovits György „
17. Golik József „
18. Golik Fülöp „

Tulajdonos és felelős szerkesztő: Balás Frigyes.

19. Gligorov István korcsmája.

20. Gruits Arkadia „
21. Német Péter „
22. Kanizsa Lipót „
23. Vukov Szulta „
24. Jaritz András „

Mucz András és Mihajlov Jozsa korcsmaikra nézve 8 óra.

Kelt az 1873. évi február 11-én Nagy-Beeskereken tartott rendkívüli közgyűléséből.

Manojlovics Miklós,
főjegyző.

15. árva sz. **Árverési hirdetmény.** (3°)

Torontálmegye tekintetes árvaszékének múlt évi december 31-én tartott ülésében 3921. számú végzésével néhai Radics Mátyás volt úrményházi lakos hagyatékához tartozó 3. sorszámú ház és 8 hold szerződéses föld nyilvános árverésen eladandó.

A dentai kir. kincstári uradalom birtok és uri jogainak épségben tartása mellett, a fentebbi végzés alapján a fenti birtok f. évi **március 3-án** és **24-én** nyilvános árverés útján eladása rendeltetik, az árverezni óhajtok 10% bánatpénzzel ellátva Úrményházán mindig d. e. 10 órára meghivatnak avval, hogy a fentebbi birtok első árverésen csak becásron felül adatik el, az árverési feltételek alólírottal bármikor megtekinthetők.

Kelt Bánlakon, 1873. évi február 3-án.

Milutinovits Sándor,
szolgabíró.

2142. sz. v. 1872. **Czimbejegyzés.** (2°)

A nagy-beckereki kir. e. f. törvényszék váltó-osztályánál 1872-ik évi május 15-én a kereskedelmi egyéni czégek jegyzékébe bekebleztetett „Emilie Krishaber“ czégbirtokos Krishaber Emilia divatárusnő N.-Beeskereken.

Kelt a nagy-beckereki e. f. kir. törvényszék váltó-osztályánál 1872. évi június 1-én.

Várady Mihály,
királyi törvényszéki elnök.

2140. sz. váltó. ex 1872. **Czimbejegyzés.** (2°)

A n.-beckereki kir. e. f. törvényszék váltó-osztályának 1872. évi május 15-én a kereskedelmi egyének czégyjegyzékébe bekebleztetett „W. Grünbaum“ czégbirtokos Grünbaum Vilmos ruha-kereskedő N.-Beeskereken.

A n.-beckereki e. f. kir. törvényszékének 1872. évi június 1-én tartott váltó üléséből.

Várady Mihály,
királyi törvényszéki elnök.

A TORONTÁLMEGYEI TAKARÉK- és HITEL-BANK

N.-Beeskereken

1873. évi március 16-án, délelőtti 9^{1/2} órakor, saját gyűléstermében

V-ik rendes közgyűlését

tartandja, mely czélra a t. cz. részvényes urak személyes vagy részvényes meghatalmazottjaik általi megjelenésre, oly figyelemmel tétetik meg, hogy az alapszabályok 15-ik §-a értelmében szavazati jogával csak az élhet, kinek nevére a részvény-könyvben az illető részvény legalább 2 héttel a közgyűlés előtt átíratott és ki részvényeit a szelvényivel együtt, legalább 3 nappal a közgyűlés előtt az intézettel bevény mellett letette.

Tanácskozási tárgyak:

1. Az igazgató-választmány számoló jelentése és a zármérleg előterjesztése.
2. A számvizsgáló bizottság jelentése.
3. A tiszta nyereség feletti rendelkezés.
4. Az igazgató-választmányának, 12 tag kilépése folytáni kiegészítése.
5. A számvizsgáló bizottság újbóli választása.
6. Az igazgató-választmány jelentésében foglalt alapszabályszerű javaslatok és indítványok tárgyalása.

Kelt Nagy-Beeskereken, 1873. évi február 19-én.

VÉCSEY ISTVÁN s. k.,
elnök.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Beeskereken.

A torontálmegyei TAKARÉK- és HITEL-BANK

N.-Beeskereken,

elad vagy megszerez és vesz mindennemű állam- és értékpapírokat, sorsjegyeket, ezüst- és aranyérméket, szelvényeket és egyéb ilyenmű értékeket; azonkívül megbízás folytán teljesít fizetéseket és beszédéseket idegen pénzügyi piacokon.

Főképp ajánlja az intézet a t. cz. közönség figyelmébe, hogy nála mindennemű állam- és értékpapírok és sorsjegyek, sőt saját részvényei is, mérsékelt részletekbeni fizetés mellett, kaphatók lévén és az első részletfizetés után már az illető papír vagy sorsjegyre eső kamat vagy netáni nyeresémet a vevőt illetvén, ez által mindenkinek lehetővé van téve, miszerint csekély eszközzel és minden megterhelés nélkül értékes papírok birtokába jusson. (3°)

H I R D E T É S.

A március 1-én törtéendő
1864-iki állam-sorsjegyekre
melnyél
a főnyere 200,000 ft.

nálam igérvények 4 forintjával kaphatók.

Messinger Jakab,
bank- és váltó-üzlete.

Hirdetés.

Van szerencsém értesíteni a t. cz. közönséget, hogy én a nagy utcában egy

bank- és váltó-üzletet

nyitottam. S nálam

mindennemű állam-papírok
vétetnek és eladnak a folyó áron, úgy szinte

külföldi papírok és sors-jegyek
szintén vétetnek és eladnak.

S egyszersmind ezt is értésére adom a t. közönségnek, hogy minden
a tőzsdén előforduló dolgokat és ügyeket.
úgy bel- mint a külföldre
való nézve, szívesen elvállalok.

Átalában igyekezni fogok, hogy a nagy érdemű t. közönség bizalmát mielőbb kiérdemeljem.

Teljes tisztelettel
Messinger Jakab.